

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Erzsébet-tér 9. szám. Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: VASÁRNAP.Felelős szerkesztő: **KOMÁROMY ISTVÁN.****Kiadó-hivatal:**

Rimaszombat, Erzsébet-tér 9. sz. alatt a könyvnyomdában. Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetés, hirdetésny, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitor tér-fogata 15 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilttér:

Egy sor 50 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

A Gyermekvédelem napja.

— Rimaszombat, 1908. május 2. —

A tavasz élesztő és duzzasztó verőfénye kicsalta a báronyos pázsitot. Az álomból felkelt mező virágköntöst öltött magára. A fak lombot eresztettek, melyet nagy zúgással röpköd körül a cserebogarak milliányi hada. Az emberek kedélyökben, mintegy megújodva, a hosszú, dermesztő és borongós szürke tél után felvidulva, új életben, új körben érzik magokat és fokozott erővel lépnek a cselekvés terére.

A tavaszi kikelet serkentette ismét tette a nagy társadalmat is, mely az utóbbi években oly nagy tevékenységet fejt ki a gyermekvédelem ügyében. Fényesen tanuskodnak erről az április hó első napjaiban megtartott gyermeknapok, melyek egy pár százezer koronát hullattak a védelemre szorult gyermekek urnájába. A mily hatást tett a tavasz első sugara a nagy természet átváltoztatására, átöltöztetésére, ép oly életet keltett a szivekben is.

Ez indította tette a gyermekvédelem országos önzetlen barátait és intézőségét. Ez a humanistikus nagy eszme ösztönözte gróf *Edelsheim Gyulai* Lipótot, az országos gyermekvédelmi bizottság elnökét és dr. *Ruffy Pál* miniszteri tanácsost, az állami gyermekmenhelyek országos felügyelőjét arra, hogy nálunk látogatást tegyenek.

E hó 2-ára volt érkezésük jelezve és a jelzett időpontban meg is érkeztek, hogy az országos Fehérkereszt-egyesület gömörmegyei fiókjának éves közgyűlése alkalmával egyidejűleg tartsák meg, a rimaszombati állami gyermekmenhely bizottság alakuló közgyűlését is.

A megtartott gyűlések lefolyása és az azokon történtek után elmondhatjuk, hogy nemesak a gyermekvédelemnek e buzgó apostolai, de mi is meglepetésekben részesültünk, mert ők többet láttak és tapasztaltak, mint egy ilyen szerény kis városkában, — mint a miénk. — várni lehetett; mi pedig több határozott kijelentést hallottunk és ígéretet kaptunk, mint a mennyit reményeltünk.

Egy hiba azonban itt is történt, hogy későn vettük biztos érkezésük hírét és így sokan elmaradtak, a másik nagyobb hiba pedig a vidéki és helyi közönség részéről nyilatkozott, a részvételenség folytán.

Mindazonáltal — mint alább beszámolunk — mégis számosan voltak jelen a gyűléseken, s közönségünk, mely e tekintetben páratlan az országban, a mulasztást a jövőben pótolni fogja.

A gyermekvédelem napjáról tudósítónk a következőkben számol be: Mint lapunk multi számában röviden már említve volt, a magas vendégek folyó hó 2-án a déli vonattal érkeztek Budapestről. Gróf *Edelsheim Gyulai* Lipót, dr. *Ruffy Pál*, dr. *Karsay Sándor* miniszteri titkár, dr. *Szilágyi Arthur* Károly az országos bizottság igazgatósági tagja és *Büttner Miklós* belügyminiszteri fogalmazó. Az érkezőket a vasutnál a helyi egyesületek kiküldöttjei fogadták dr. *Kovács László* városi polgármesterrel élőkön. A vasuttól a megyeházára hajtottak, hol rögtön látogatást tettek fő- és alispánunknál. A látogatás és a Fehér-kereszt elnöknője: *Bornemisza Lászlóné* által adott ebéd után d. u. 3 órakor vette kezdetét először a Fehér-kereszt gyűlése, azután pedig a menhelybizottság alakuló közgyűlése.

Szép számú és előkelő közönség jelent meg a vármegyei székház nagytermében. A jelenlévők névsorát, kik oly lelkes hívei e nemes emberbaráti mozgalomnak, örömmel közöljük.

Az országos gyermekvédő Liga és az országos bizottság részéről: Gróf *Edelsheim Gyulai* Lipót országos elnök, dr. *Ruffy Pál* miniszteri tanácsos, ország. felügyelő, dr. *Karsay Sándor* belügyminiszteri titkár dr. *Szilágyi Arthur* Károly igazgatósági tag és *Büttner Miklós* belügyminiszteri fogalmazó.

A rimaszombati menhely-bizottság részéről: *Máriássy Andor* elnök, *Bornemisza Lászlóné* és *Széman Endre* alelnökök, *Fáy Gyula* főispán, *Bornemisza László*

alispán és dr. *Kovács László* polgármester. — Nógrád-vármegye részéről pedig *Szakall Mihály*.

A Fehér-kereszt egylet részéről: *Bornemisza Lászlóné* és *Hámos László* társelnökök, *Kern Adolfné* és dr. *Baksay Dezsőné* alelnökök. *Bornemisza László*, *Molnár József* és dr. *Kovács László* igazgatósági tagok, dr. *Löcherer Tamás* igazgató-főorvos, *Komáromy István* titkár és *Eperjessy József* pénztárnok.

A rimaszombati jótékony nőegyesület részéről: *Samarjay Jánosné* elnök, *Máriássy Lászlóné* alelnök és dr. *Marikovszky Istvánné* igazgató, *Eperjessy József* pénztárnok.

A rozsnó vidéki jótékony hölgyközönség köréből: *Hámos Lászlóné*.

A tornaljai jótékony hölgyközönség köréből: özv. *Tornallyay Dezsőné*.

A rimaszombati jótékony izraelita nőegyesület részéről: dr. *Lichtschein Adolfné* elnök és dr. *Cziner Miksáné* alelnök.

Ezen egyesületek választmányi és rendes tagjai közül: Özv. *Beliczky Viktorné*, *Beliczky Böske*, *Bocskó Dánielné*, özv. *Csider Antalné*, *Fülep Benjáminné* dr. *Gyürky Pálné*, *Illés Ilona*, dr. *Kármán Aladárné*, dr. *Löcherer Tamásné*, *Lévai Izsóné*, *Pásztory Gyuláné*, *Tóth Beláné*, özv. *Ragályi Gézáné*, *Szakall Vinczéné*, dr. *Sigmund Józsefné*, dr. *Veres Samuné*, *Bocskó Dániel*, *Cseh István*, dr. *Baksay Dezső*, *Grosinger Miksa*, *Hámos Antal*, dr. *Kármán Aladár*, *Madarassy Iván*, *Máriássy László*, *Máriássy Gyula*, *Máriássy István*, *Medveczky Sándor*, dr. *Soldos Béla*, *Szakall Vincze*, *Szakall Árpád*, *Szelezky Árpád*, ifj. *Szontagh Zoltán*, dr. *Verecs Samu* stb.

A fehérkereszt gyűlést *Bornemisza Lászlóné* társelnök nyitotta meg, szívből eredő szép szavakkal üdvözlőlvén a megjelenteket. Majd a megnyitót után *Hámos László* nyugalmazott főispán társelnök üdvözli melegen, különösen gróf *Edelsheim Gyulai* Lipótot, dr. *Ruffy Pált* és kíséretüket, mint vendégeket; azután *Bornemisza Lászlóné* és alelnök társait, kik oly sok es buzgó fáradságot fejtenek ki az egyesület érdekében; *Fáy Gyula* főispánt, ki melegen érdeklődik az egylet ügyei iránt. Kedves és örömteljes kötelességet vél teljesíteni az által is, hogy *Bornemisza László* alispánt udvari tanácsossá történt kinevezése alkalmából e helyen is üdvözölheti. Ezután felkéri titkár a mult ülés jegyzőkönyvének felolvasására. Beszédét örömteljes éljenzéssel fogadták.

Ezek után *Komáromy István* titkár, lapunk felelős szerkesztője olvasta fel a mult gyűlés szép iránylyal megszerkesztett jegyzőkönyvét, melyben az 1906. év fontosabb eseményeiről és az 1907. év február 2-án tartott nagy jelmezes estély lefolyásáról és eredményéről számolt be rövidebb vonásokban.

Ezt követőleg dr. *Löcherer Tamás* igazgató főorvos számol be ivekre terjedő nagy jelentésében, az egyesület gondozása alatt álló nyomorék gyermekotthon szervezéséről és vezetéséről, melybe olykor-olykor jó szívűnek örömhanga, majd pedig keserves panaszja is bele vegyül, hogy mily fontos missiót teljesít a társadalom, midőn a szerencsétlen árva gyermekeket gondozó szárnyai alá veszi.

A jelentést, mely nagy hatást és megilletődést keltett a jelenlévők soraiban és nem egy könnyet csalt a szemekből, valamint a titkár által felolvasott jegyzőkönyvet, a jelen gyűlés lefolyását felöllelő jegyzőkönyvvel együtt egy évkönyvbe kiadni és minden tagnak megküldeni rendelte el a közgyűlés.

A jelentésből kiemeljük:

Az 1907. évben 3000 korona segélyt kapott a nyomorék gyermekotthon az államkormánytól. A fehérkereszt egyesületnek 286 rendes tagja van jelenleg. A nyomorék gyermekotthonban 40 gyermek nyert gondozást és tanításban is részesült, mert egy okleveles tanítónő, ki tiszteletdíjban részesítették, naponta oktatja a gyermekeket. Az elhalálozás igen kis perczen volt.

Dr. *Löcherer Tamás* igazgató főorvosnak *Hámos László* elnök köszönetét nyilvánítja, melyhez egyhangulag és nagy lelkesedéssel csatlakoznak a jelenlévők. Majd dr. *Ruffy Pál* miniszteri tanácsos kér szót. Örül, hogy a legilletékesebb helyről üdvözölheti dr. *Löcherert*, ki az állami gyermekmenhelynek is igazgató főorvosa, ki fáradságot nem ismervé, életfeladatát és idejét szenteli e fontos ügynek. Öszinte elismerése kifejezése mellett üdvözi a fehérkereszt egyesületet tevékenységében, melyről beszámol e fényes eredmény. És most, midőn a gyermekvédelem legerősebb támogatója: gróf *Edelsheim Gyulai* Lipót, az országos gyermekvédő Ligának elnöke is jelen van, azon kérelmet terjeszti elő; hogy ezen nemes, humanistikus eszme megvalósítására irányzott erőket a társadalom ne forgácsolja szét, hanem inkább tömörítse és ebben az erőben fog a törekvés és küzdelem eredménye kifejezősíteni. Felkéri *Edelsheim Gyulai* grófot, hogy jelöljön meg egy irányt, melyben ez ügyet az

országos Ligával karöltve, a gömörmegyei fehérkereszt egyesület, még nagyobb mérvben és biztosabban szolgálhassa.

Gróf *Edelsheim Gyulay* mint vendég örömmel jött ide, mert már sok szépet és jót hallott a fehérkereszt egyesület működéséről. A történetek és tapasztaltak után már nem is látja szükségesnek ez ügyet e helyen bővebben fejtegetni, mert a gyermekvédelem ügye jó és biztos kezében van letéve Gömörvármegyében. *Ruffy* miniszteri tanácsossal teljesen egyet ért és hogy véleményének határozott kifejezést is adjon, az országos Liga részéről, már ez alkalommal felajánl az egylet támogatására évi 1000 korona segélyt, ezenkívül pedig hatáskörében mindent el fog követni, hogy az egylet a legmesszebb menő anyagi támogatásban részesüljön.

Mint az országos bizottság elnöke pedig azon indítványát terjeszti elő, hogy amennyiben ezen ügyet és a jövőre célzott együttműködést részletekben megbeszélni nem lehet: mondja ki a közgyűlés, hogy nyomorék gyermek otthonát nagyobbítani fogja és erre a célra egy szűkebb körű bizottságot küldjön ki. Ezen bizottságnak képezze azután feladatát a Ligával, az országos bizottság elnökével és az államkormányal tárgyalni.

Bornemisza László alispán szíve egész melegével köszöni meg *Edelsheim Gyulay* grófnak tett kijelentéseit és ígéretét és azzal kívánja az indítványt kiegészíteni, hogy az egyesület elnöksége és igazgatósága bizasék meg a további tárgyalások folytatásával.

Az indítvány egyhangulag fogadtatott el. — Itt terjeszti elő dr. *Löcherer* a költségeloirányzatot, mely szerint jövőre a Nyomorék Otthon már 60 gyermeket óhajt gondozásába venni és így 20 gyermekkel többet, mint a mult évben.

Hámos László társelnök még egy indítványt terjeszt elő, nevezetesen azt: hogy a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter urhoz felterjesztés intéztessek az iránt, miszerint a nyomorék gyermek otthonnál tárczája terhére egy tanítónőt alkalmazzon, mert ez közérdekű képez és nem lenne igazságos ezzel az egylet pénztárát terhelni, másrészt pedig a gyermekek oktatás nélkül nem maradhatnak.

Molnár József igazgatósági tag rövid, de értékes szavakkal mond szívből fakadó köszönetet.

Ezután *Hámos László* még egyszer megköszönve a jelenlévőknek a meleg érdeklődést, a gyűlést berekesztette.

* * *

Folytatólag tartott meg a rimaszombati gyermekmenhely-bizottság alakuló közgyűlése.

Az alakuló közgyűlést *Máriássy Andor* a kormány által kinevezett elnök nyitotta meg. Melaghangu megnyitójában üdvözli gróf *Edelsheim Gyulay* Lipótot és a vele érkezett urakat, kik a gyermekvédelemnek oly buzgó apostolai és hathatós támogatói. Kéri *Edelsheim Gyulay* grófot, hogy ezen ügyben és irányban bölcs tanácsokat és utbaigazításokat adni méltóztassék.

A jegyzői toll vezetésére dr. *Baksay Dezső* megyei alügyész kéretett fel.

Ezután *Széman Endre* prépost plébános, a menhely bizottság egyik alelnöke indítványozza, hogy *Szöll Kálmán* volt miniszterelnök és gróf *Andrássy Gyula* jelenlegi belügyminiszter, mint a gyermek védelmi törvény megalkotói táviratilag üdvözöltesse. A táviratok nyomban megszövegeztettek és illetékes helyőkre elküldettek.

Edelsheim Gyulay Lipót gróf szót ezután a gyermekvédő bizottság feladatairól, bár ezt fölöslegesnek tartja, mert látja, hogy itt évek óta nagy sikerrel szolgálja a társadalom a gyermekvédelem nemes misszióját. Hangsúlyozza, hogy a terrenum jó előkészítése, a helyes milieu megteremtése a főirány a gyermekvédelemben. Különösen foglalkozott az u. n. *patronage* kérdésével, hogy t. i. legyen minden gyermeknek valakije, a ki a szülő pótolja. Csoportokba kell tehát osztani a gyermekek felügyeletét, s egy végrehajtó bizottság választását tartja elsőnek. Végül elismeréssel szól Gömörvármegyének a gyermeknapon elért szép anyagi eredményéről.

Dr. *Ruffy Pál* kiemeli, hogy a mit a gyermekekért tesznek, az nemesak a részvétből fakad, de ez a gyermek joga. A gyermekvédelmi rendszer és a Liga működése közé helyezi ő a harmadik faktort: a hatóságok működését. Legnagyobb háláérzettel szól a megyéről s a törvényhatóságok tisztviselőkről, kik a gyermekvédelmi igazgatásban sok haszonnal működnek közre, különösen e vármegye főispánja és alispánja iránt fejezi ki hálás elismerését és köszönetét. E mellett a legnagyobb feladat, legszentebb kötelesség a társadalomban a hölgyekre vár. A patronage sikeres kialakítása az állami gyermekvédelem sikerét jelenti. Üdvözi a bizottságot és ennek elnökségét s működésükre áldást kíván.

Dr. *Karsai Sándor* a végrehajtó bizottság ügykérő és feladatáról szól nagy figyelem mellett, s ő is

foglalkozik a patronage kérdésével. A végrehajtó bizottság tekintse magát — ugymond — az országos gyermekvédő Liga gőmörmegei exponensének, s arra kell törekedni, hogy megtalálják a kihelyezett gyermekek a kellő felügyeletet, támogatást, szóval: a patronagot.

Ezután az országos bizottságba megválasztották a négy tagot: *Bornemisza Lászlóné, Samarjay Jánosné, Bornemisza László és Szakall Mihály* személyében. Megalkotották még a menhely élelmészét ellenőrző s a tanszerszükségletet beszerző, továbbá a telepeken ruha-beszerző bizottságokat. A végrehajtó bizottságot az elnökség fogja megalakítani. Ezzel az alakuló gyűlés véget ért.

Gyűlés után a vendégek elsősorban a nyomorék gyermek otthon helyiségét látogatták meg, hol nagy elismeréssel nyilatkoztak a szegény kis gyermekek gondozásáról és ellátásáról. Majd ezután a régi kaszárnya, jelenleg leányiskola épületét tekintették meg körülményesen, vajjon nem lenne e az alkalmas egy nagyobb gyermek otthon céljaira. A jelekből ítélve úgy vettük észre, hogy a jelenlegi helyén óhajtanák a gyermekotthont fejleszteni és pedig pavillonszerű építkezés által, mert a hely igen megfelelő és a régi temetőt egy szép kertté lehetne átalakítani a kicsi gyermekek részére, hol elég teret és mi a fő, jó levegőt kapnának.

Innen a bizottság nagyobb számú kísérettel Tamásfalaba rándult által a cselédképző megtekintésére. E szépen benépesedett hajlékban *Samarjay Jánosné* a rimaszombati jótékony négyesület farsadagot és határt nem ismerő buzgó elnöke és dr. *Marikovszky Istvánné* igazgató fogadta a vendégeket. A serdülő leányok csoportokra osztva különféle házi munkákkal voltak elfoglalva, melyet bő magyarázatokkal kísérték az elnök és igazgató. Sorra járták és tekintették meg a helyiségeket, hol mindenütt tisztaság és példás rend van. De bizony már szűknek bizonyult az is és azt is bővíteni kellene. Erdekes volt hallgatni *Samarjay Jánosné* elnök előadását, ki nemcsak a vezetésre ügyel fel, de valóban igen megfontolandó tanulmányt végez a cselédképzés terén. A mostani szervezettel egyáltalán nincsen megelégedve, mert az gyakorlatilag nem teleg meg a követelményeknek. Különösen sérelmes a hatósági beavatkozás, mely akkor viteti el a gyermeket, sokszor karhatalommal, midőn arra épen a legnagyobb gond és felügyelet volna gyakorolható. Kéri az országos küldötteket, hogy ez irányban az államkormányánál tegyenek lépéseket. Nagyon jól esett az ügyvezérférfiaknak ezen felvilágosítás és ígéretet tettek a be nem vált intézkedések megszüntetésére. Gróf *Edelsheim Gyulai Lipót* elismerését és köszönetét fejezte ki a lelkes hölgyek előtt.

Tamásfalából az állami gyermekmenhelybe hajtottak, hol a legpéldásabb rendet és vezetést találták.

Innen pedig *Samarjay János* vendégszerető házában tettek egy tisztelgő látogatást.

Ezzel az egy nap ideje nagyon is ki lett merítve és este 8 órára a vármegyei székházba tértek vissza, hol *Fáy Gyula* főispán adott vacsorát tisztelőknek. A vacsorán a figyelmes házi uron kívül jelen voltak: gróf *Edelsheim Gyulai Lipót*, dr. *Ruffy Pál*, *Hámos László*, *Bornemisza László*, *Máriássy Andor*, *Széman Endre*, dr. *Kovács László*, *Karsay Sándor*, dr. *Szilágyi Arthur* Károly, *Büttner Miklós*, dr. *Löcherer Tamás*, *Komáromy István*, *Eperjessy József*, dr. *Soldos Béla*. A vacsora alatt *Fáy* főispán mint a vezért és a vezérkart köszöntötte fel a vendégeket. A társaság 11 óráig maradt együtt és sokat foglalkoztak az ügyek kérdésével. A budapesti vendégek 3 óra reggel a 8 órási vonattal utaztak el a legnagyobb elismeréssel és kellemes emlékekkel.

Isten hozza őket mielőbb ismét körünkbe!

*

A fentiekben igyekeztünk e nagy és jelentőségteljes nap lefolyásának eredményét bővebben vázolni. Ezekből merítjük tehát a reményt a jövőre, hogy buzgó és áldozatkész közönségünk erős összetartása és együttműködése folytán, rövid idő alatt fennálló jótékonyági egyesületeink ismét egy nagyobb terjedelmű intézménnyel lesznek gazdagabbak. — Búszkán hangoztatjuk, hogy kicsi vármegyénk közönsége ebben első az országban, mit nem a hízogó szavak, de az eredmények fényesen igazolnak. Egy gróf *Andrássy Dénes*, ki páratlan áldozatkészségében — a zászlóvivő; kinek nemes szive érzelmeit és tetteit követi társadalmunk erejéhez mérten anyagi áldozatokkal, erkölcsi támogatással pedig még erején és idején felül is.

Csak a múlt évben is e jólelkű főúr ismét 5000 kor. adományával gazdagította a Fehér-kereszt, illetve a nyomorék gyermek-otthon könyvet szarító és nyomort enyhítő urnáját. Követték őt gróf *Andrássy Géza* 200 kor., *Sulyovszky István*, báró *Ragályi Balassa Ferencz*, özv. *Szentiványi Józsefné* és *Szentiványi Józsefné* 100—100-korona adományaikkal, midőn mint alapító tagok az együletbe beléptek.

E helyről is tehát áldást, bő áldást kívánunk azokra, kik az emberi érzéseknek ily magas fokban birtokában vannak. A közönséget pedig az üdvös és erős munkára mindig ébrenlétben tartani kívánjuk, s akkor a felebaráti szeretet, a könyörület és jótékonyág közös jegyében a fehér-keresztben örök időre ragyogni fog.

Május elseje.*)

Május elseje a munkások ünnepe. Ezen a napon megszólal az egész világon letezik a munkaszünet, felveszik ünnepies ruháikat és nagy csoportokban tömörülve, kivonulnak az év legszebb napján a szabadba, hogy köszöntsék a természet szép szakát, a tavaszt, hogy az egész világ előtt bizonyítsák a munkások összetartozásuk nagy erejéről. Ez a pihenő nap a munka és a társasági ünnepe! Bár a naptáron nincs veres betűvel jelezve, de azért nekik nem kevésbé tiszteletre méltóbb nap ez a többi ünnepeknél. Mert ez nekik a szociális eszmék dicsőségét és a munka szentségét hirdeti.

*) Lapunk múlt számából helyszűke miatt maradt ki e figyelemre méltó s különösen a munkások részéről szóló helyes czikk. Szerk.

Bár az idén egy kissé nehezen köszöntött be a tavasz, mégis minden hűvössége dacára tudom, hogy sokan fogják a ligeteket és a sétányokat felkeresni eszméik és munkaszabadságuknak megünneplésére céljából.

Szinte előttem a képe, a mint a felnőttek vidám énekükkel pajzán mulatozásaikkal és jóízű kacagásaikkal még a kicsinyek gyermekségét is tulicizálják. A zene hangjai s egy-két pohár sör mellett elbeszélgetnek a jelekről és a reményekkel teli jövőről.

Azt hiszem, nem veszik rossz néven munkástársaim, ha én is mint szellemi munkás közibök elegyedve egyet-mást elmondok e nagy napon az ipar és a munkások változott életviszonyairól.

Néztek csak az ipart? Mi volt az egy negyvenötven év előtt? És mit tettek és mit tesznek államférfiaink az ipar felvirágzására és az iparosok boldogulásának érdekében? Oly sokat és oly nagy áldozatokat hoznak, a mit méltán elmondhatunk, hogy oly állam, mint mi, kit annyi balsors és csapás ért, nincs a kontinensen több, a mely bennünket e tekintetben felül múlta. Igaz, sok kívánni valónk van még e téren, mint más téren is, de a türelmet bizonyosan a jutalom és a megelégedés fogja és pedig nem sokára felváltani.

Az ipar már koncentráldók a termelésnek és a forgalomnak kedvező helyein. Mind e mellett jól érzi magát nemcsak a zajos városokban, hanem a vidékeken fekvő kisebb falvakban is. Mert a becsületes magyar kisiparosnak a kézi munkája, a maga szolid késztése által kiküszöbölni látszik a sok és silány minőségű külföldi gyári munkát. Csendes és a napnak egy bizonyos részét kitöltő foglalkozásból lázas, még éjjel sem szünetelő tevékenység fejlődött. A sok új találmány, az alkalmazással járó hihetetlen termelési eredmények és nyereségek pedig életre keltik a modern kor vállalkozó szellemét. Azt a nyugtalant, merész, mindig előre, tovább és tovább törekvő, sem akadályt, sem tekinteteket nem ismerő magyar iparos és munkás szellemet. Mely által vele együtt kifejlődik a tudás értelme és a munkára törekvő nagy verseny. Korunk, a találmányok korszaka és az ez által elért határtalan termelési lehetőségek mintegy elsöprik a középkor értelmetlen küsszerű ipari regulációit. Szabad és tág terek nyíltak a vállalkozásoknak, a gazdagodásnak.

A kelendősegi terület kiterjed az egész világra és a világpiacra válik a nagy verseny küzdőterévé. A népességünk elég arányban növekedik és mi fő, a vidékeken is népesednek városaink. Tökéletes a szükségleteink kielégítése. Népkulturánk pedig nemsokára eléri azt az örömnapot, a melyen felszabadítva látjuk gyermekeink tandíjainak a fizetését. Számítatlan alkalom nyílik a szegény iparos munkás gyermekeinek a kiképzésére, az el-sajátított iparának fejlesztésére. Szabályozva vannak a munkás és a munkaadó közötti viszonyok, biztosítva vannak a sok humanisztikus intézményekkel betegségük és aggkoruk idejére stb. stb.

Bizony, a kik mind ezen adott és az állam által drága kincsekben szerzett előnyöket még ma sem akarják elismerni, azok tulajdonképpen nem a mi verünkől származott testvéreink, hanem idegenlő ide tolakodott hazát, vallást és társadalmat nem ismerő, a bizonytalanságban, zavarosban halászó és lázító; a ki csak azért óhajta a becsületes magyar munkás munkáját és békéjét megzavarni, hogy hazánk munkaviszonyait, munkásaink béke-tűrését, szorgalmát és a munkában való állhatatosságát, valamint a belefektetett bizalmát a külföld előtt lekiszebitsék, sőt azt teljesen tönkre is tegyék. Az ilyen léha munkás képes egy egész hatalmas és békés munkás-tömeget az elégedetlenség és az engedetlenség mindig szomorúan végződő és bizonytalan útjára vezetni.

Az ilyen mérges hintó társat irtások ki kebeleletekből, illetve testületéből, ennek a társadalmi tolvajnak, lázító és csabítónak a neve igen hangzatos, a mit a leggyengébb elméjű munkás sem feled el közületek; műnyelven „nemzetközi szociálisták”-nak hívják. Ennek czélja a társadalmi evolúciót megszüntetni, a teljes társadalmi és vagyoni egyenlőséget elérni, az állam hatalmat tönkre tenni, a vallást, a vallásból fakadó erényt, reményt, bizalmat, nyugalmat, szeretetet és tiszteletet bennet tönkre tenni és mindezek fölött a hazátok iránt lángolóan égő szeretetet kioltani, sőt még mi fő: a családi békétektől is benneteket megfosztani.

A nemzetközi szociálisták nem egyéb, mint utópia. Ezeknek törekvései pusztító társadalmi forradalmakat idézhetnek elő az emberi lelkeknek még a szunnyadozó fenekén is. A nemzetközi szociálisták minden létezőnek ellensége, az minden a mi jó és a jónak létező eszméjét már csirájában óhajta az emberben megölni. Helyébe újabbat, de rosszabbat is óhajtat teremteni.

Szóval utána pusztítás, pusztulás, fájdalom, bánat és a szenvedések leirhatatlan láncolata következik be.

Legyetek tehát kedves munkástársaim figyelmesek, óvatokak, sőt e tekintetben gyanakvók és tartózkodók, őrizkedjétek a társadalom e kigyófajzatától. Es az ezektől nyert sebeket egészétek ki a hazátok és családotok iránti szeretetből nyert erős és vértezett becsületesség tüzes vasával.

E gyilkos támadók fegyverétől megóvnak benneteket a következő rövid tanácsok:

Legyetek munkátokban szorgalmasak, az élet szenvedéseiben békétörök és kövessétek a világ legnagyobb szociálistájának: *Krisztusnak* magas szavait: „Szeresd felebarátodat, mint önmagadat.”

Tanítsátok gyermekeiteket az isteni félelemre, valóságos tiszteletre, a haza és a király iránti szeretetre. Továbbá óvjátok meg magatokat és családtagjaitokat a mértéktelen ivástól, különösen a nagyon is divatos alkoholizmustól.

Bizva emelem ez utóbbi figyelmeztetésem is hozzatok és hiszem, hogy az a kevés és rövid felhívásom és megjegyzésem, a mit itt elébe fogok terjeszteni, hatást fog benneteket előidézni.

A statisztika bizonyítja, hogy milyen az arány a jónak és az ittas állapotban elkövetett bűntények között. Be van bizonyítva, hogy Magyarországon 100 bűnös közül 45 azért kerül börtönbe, mert leitta magát és így követett el büntetendő cselekményt. Az is tény, hogy a gyári munkások 80 százalékát iszákos állapotuk miatt éri a baj. A munkájól pedig a munkaadók a munkások 78 százalékát bocsájtják el e miatt.

De az alkohol mérgezésnek a szomorú hatása abban is fájdalmasan nyilvánul meg, hogy nem csak azt bün-

neti, a ki a szeszszel él, hanem az irás szavait felidézve: „bűntetik az apák vétkét is heted iziglen” — az ártatlan utódokban, a kik apák dözsöléséért egész életük szenvedéseivel bűnhődnek.

Kérdem, milyen apa lehet az, a ki könnyelmű és iszákos életével nemcsak önmagát, hanem még gyermekeit is képes megölni?

Hinnem kell, hogy a magyar munkásvilág tagjaihoz intézett e szerény szózatom és tanácsom nemcsak ma, hanem örökre megmarad szívében és élni fognak az ő emberi méltóságának, megbecsülésének a dicsőségére.

Es most örömmel ünnepelek veletek mi is e nagy napot, a béke olajága legyen veletek. *Szűts István.*

Évzáró vizsgálatok.

A rimaszombati állami polgári leányiskolában a f. 1907—908 ik iskolai évben az évzáró vizsgálatok a kir. tanfelügyelő ur elnöklete alatt a következő sorrendben tartatnak meg:

Május 31-én d. e. az ev. ref. növendékek vallás-vizsgálata saját templomukban.

Junius 3-án d. e. 8 órakor róm. kath. és izr. vallású növendékek hittani vizsgálata.

Junius 3-án d. u. 3 órakor francia nyelvi vizsga.

Junius 3-án d. u. 5 órakor torna vizsga.

Junius 4-én d. e. 8 órakor az I—II ik osztályú magántanulók vizsgálata.

Junius 5-én d. e. 8 órakor a III—IV ik osztályú magántanulók vizsgálata.

Junius 6-án d. e. 8 órakor osztályozó értekezlet.

Junius 8-án d. e. az ágost. ev. növendékek vallás-vizsgálata saját templomukban.

Junius 10-én d. e. 8 órakor az I ső polgári oszt. vizsgálata.

Junius 10-én d. u. 3 órakor a II ik polgári oszt. vizsgálata.

Junius 11-én d. e. 8 órakor a III ik polgári oszt. vizsgálata.

Junius 11-én d. u. 3 órakor a IV-ik polgári oszt. vizsgálata.

Junius 13-án (szombaton) d. u. 3 órakor évzáró ünnepség a „Polgári Olvasókör” dísztermében; utána d. u. 5 órakor a bizonyítványok kiosztása.

Ezen nyilvános vizsgálatokra úgy a szülőket, mint a tanúgy iránt érdeklődő nagyközönséget tisztelettel van szerencsém meghívni.

Rimaszombat, 1908. május hó.

Kathona Géza, igazgató.

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést ki-egyenlíteni sziveskedjenek. Tisztelettel a „GÖMÖR-KISHONT” kiadóhivatala.

Egyházi kitüntetések. X. *Pius pápa* az egyház, a tanúgy s a társadalmi mozgalmak terén szerzett kiváló érdemeikért a rozsnyói főkapitány kebelében *Schelling* Emil apátkanonokot és *Fabián* Ferencz apátkanonok-plébánost pápai praelátusokká, *Beliczky* János dr. teológiai tanár és papnevelő intézeti aligazgatót pápai kamarássá nevezte ki. *Ádám Gyula* templomfestőt, a kath. legényegylet világi elnökét pedig a „Pro Ecclesia et Pontifice” érdemkereszttel tüntette ki.

Személyi hírek. *Andrássy Dénes* gróf, a ki az elmúlt tél folyamán több hónapon át délvideken tartózkodott, mult heten néhány hónapi tartózkodásra Krasznahorkaváraljára érkezett. A gróf uradalmi igazgatójánál szállott meg s egész idő alatt ott fog lakni.

Uj magyar nemes. A király *Netkovszky Adolf* kir. tanácsos pénzügyigazgatónak, ki e minőségében városunkban is hosszú ideig működött és törvényes utódainak nyugalomba vonulása alkalmából 40 évet meghaladó hű és buzgó működése elismerésül a magyar nemességet *Zobori* előnévvel díjmentesen adományozta.

Uj vezérkari százados. *Szakall Vincze* arvaszéki elnök fia: *Szakall Kálmán*, a fiatal jeles katona, f. évi május 1-ével vezérkari századosá nevezetett ki és szolgálatára a kolozsvári hadtest parancsnoksághoz osztott be.

Tisztújítás Rozsnyón. Rozsnyó r. tan. város tisztújító közgyűlését *Bornemisza László* alispán elnöklete alatt folyó hó 8-án tartotta meg. A nyugalomba vonult *Sziklay Géza* helyére polgármesterré dr. *Pösch* József ottani fiatal és tehetséges ügyvéd lett megválasztva. Közigazgatási tanácsosá *Hallgass Kálmán*, rendőrfogalmazóvá *Bölcs házy Béla*, tiszt. ügyészé pedig dr. *Trunkó Árpád* ügyvéd lettek megválasztva. A többi állásokban a régi tisztviselők maradtak meg. Az alispán és a megválasztott tisztviselők tiszteletére tegnap délben fényes ebédet adott a város.

Kinevezés. A helybeli csendőrség volt parancsnoka *Kolba* Oszkár VII sz. csendőrkörületi főhadnagy és segédtsz. parancsnoki minőségben Magyaróvárra a VI sz. csendőrkörülethez osztott be.

Vasuti előléptetések. A m. kir. államvasutak kötelékébe tartozó tisztviselők közül május hó 1-én többen előléptek. *Ginovszky Lajos* volt feleli, most nagy-rőcei állomásfőnök és *Salomon Miklós* bánrévei állomásfőnök — ellenőrök főellenőrökké lettek előléptetve. — *Emöky Adolf* helybeli osztálymérnökséghez beosztott mérnök és *Benkár Géza* murányaljai állomásfőnök egy fizetési fokkal léptek elő.

Orvosi kinevezés. A detéri származású dr. *Braun Gyulát* Budapest székesfőváros főpolgármestere a dunabalti kórházaknál megüresedett segédorvosi állásra kinevezte.

Esküvő. *Weisz Dávid* helybeli régi kereskedő kedves és művelt leánya folyó hó 17-én tartja Budapesten a Dohány-utcai izr. templomban esküvőjét dr. *Vas M. Emil* pétervásári ügyvéddel.

Kitüntetett erdőőr. A Koburg hercegi garami uradalom egyik derék és hűséges alkalmazottját *Rauch*

Jánost, ki mint erdőőr 40 év óta végzi fásaszót, nehéz szolgálatát, a m. kir. földművelésügyi miniszter elismerésével és a szolgálati díszéremmel tüntette ki. A díszéremtől házas jellegű szép ünnepély keretében adta át a múlt hó 26-án Tomory Géza a garamvölgyi járás népszerű és kiváló főszolgabírája. Az ágostonlakai erdőszőlőben gyülekeztek az érdeklődők a jelzett napon, s ott volt a hercegi erdőész-tisztikár, a kitüntetett számos szakértő a hozzátartozókkal együtt. Tomory Géza főszolgabíró szép beszédben méltatta a becsületes erdőőr hosszúságos, hűségese munkásságát és átadta neki a díszéremet. A lelkes éljenzéssel kísért beszéd után *Okolicsányi László* erdőmester szólt a kitüntetett Rauch Jánoshoz, s őt és bajtársait buzdította meleg szavakkal a további hűségese és lelkiismeretes munkára. Az ünnepély után *Lux János* főerdész vendégzerető házában volt kedélyes áldomás.

Kitüntetés. A király *Binder Jenő* rozsnói lakosnak, a kattivézi bánya és kohómu részvénytársaság bányagazgatójának, a bányászat és kohászat terén félszázadon át kifejtett buzgó és hasznos tevékenysége elismeréséül a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

Adókvívetés. A III. oszt. kereseti adó kvívetésének előmunkálatai városunkban már befejezést nyertek. A kvívétó bizottságnak a pénzügyigazgatóság részéről mint előadó városunkban és Tornaján *Balázs* pénzügyi segédtitkár. Roznyón *Baintner Arnold* pénzügyi segédtitkár. Nagyrőczen *Vajda István* állami végrehajtó fog működni.

A helybeli egy. prot. főgimnáziumban a vallás-vizsgákot folyó hó 6-7-én *Paulik János* nyir-egyházi ág. ev. főgimnáziumi hittan-tanár elnököl.

Névváltoztatások. *Klein Áron* gortvakisfaludi illetőségű budapesti lakos családi nevének *Kozmára Duda* Lajos alsósajói születésű próbaidős határrendőr budapesti lakos családi nevének *Dévaira, kisk. Steiner Miksa* gyógyszerészhalgató, rimaszombati illetőségű budapesti lakos családnévének *Sajóra* kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

Halálozások. A vármegyei alkalmazottak közül f. hó 4-én kidőlt egy munkás férfi, ki évek hosszú sora óta szorgalmasan végezte e reabizított hivatalos teendőket. *Benyó József* vármegyei irattárnok volt ez, ki 40 éves korában városunkban elhunyt. Temetése folyó hó 6-án nagy részvét mellett ment végbe. A vármegyházban és a polgári olvasókörben — melynek az elhunyt egyidőben jegyzője volt — fekete lobogó jelezte a gyász esetet.

Réthy Balázs helybeli polgártársunk, mint lapunk zártakor értesülünk, hosszú betegség után folyó hó 9-én 57 éves korában meghalt. Az elhunyt a helybeli iparos polgárság egyik munkás tagja volt.

A katonai utóállítás városunkban f. hó 7-én tartott meg s a bizottság elé a fősorozásról elmaradt hadkötelesek állították. A bizottság katonai elnökei voltak: *Frauenberger* és *Rudolph* őrnagyok. polgári elnöke: *Lukács Géza* megyei főjegyző. Orvosok voltak: dr. *Menkes* ezredorvos Losonczirol, dr. *Boldizsár* Jolsvárol és dr. *Meskó* Miklós megyei tisztii főorvos

A madarak- és fák napja városunkban. A helybeli állami elemi fiu- és leányiskolák növendékei részére e hó folyamán a két iskola tanítótestülete szép ünnepélyt készült rendezni a Széchenyi kert földött helyiségében. Az ünnepély célja a madár- és favevédelem megismertetése és megkedveltetése a serdülő ifjúsággal, de kívánatos, hogy ott a szülők és érdeklődők is minél nagyobb számban részt vegyenek. A nap, melyen az ünnepély lesz, még nincs megállapítva. Ugy lehet, hogy a jövő számunkban már közölhetjük. Az ez iránt érdeklődőknek azonban már most jelezzük, hogy a gyermekek délelőtt 10 órakor indulnak el iskolájukból a kertbe, hol az ünnepély körülbelül délig fog tartani. Megfelelő időjárás esetében az nap délután kirándulnak a szabadkai erdőbe tanítóikkal.

Erdészek gyűlése A Borsod-Gömör Helyesmegegyék Erdészek Egyesülete folyó évi május hó 24, 25 és 26-án tartja közgyűlését, melyre *Mitske Gusztáv* titkár a meghívókat már szétküldte. A közgyűlés érdekes sorrendje ez: Május hó 24-én találkoznak Roznyón d. e. nyolcz és fél órakor a Rákóczi téren, onnan kocsikon Krasznahorkaváraljára, boldog emlékü *Andrássy Francziska* grófnő Mauzoleumához. Délelőtt 11 órakor a krasznahorkai várbán közgyűlés a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki megnyitó. 2. A múlt közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 3. Titkári jelentés az egyesület működéséről. 4. Pénztáros jelentése és pénztárt vizsgáló bizottság kiküldése. 5. Gróf *Andrássy Dénes* hitb. uradalmi erdőgazdaságának rövid ismertetése. Előadja: *Mayar Géza* urad. erdőmester. 6. Védekezés a házi gomba ellen. Ismerteti: *Dénes Géza* urad. erdőfelügyelő. 7. Erdészeti részletfelmérésekhez átalakított mérőasztal. Bemutatja: *Szénássy Béla* hgi erdőrendező. 8. Indítványok. Délután 2 órakor közös ebéd a vár alatti tölgyesben. 4 órakor kirándulás kocsikon a Rimamurányi Salgótarjáni vasmű Részvénytársaság rozsnói bányatelepére. Este nyolcz és fél órakor „Az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület Borsod-Gömöri Osztálya” tagjaival közös vacsora Roznyó város fűrdőjében. Május hó 25-én indulás Roznyóról kocsikon reggel 8 órakor gróf *Andrássy Géza* göcsi-szulyovai vadászakastélyába. Utközben: 1. Tölgyesnek luczfenyővel való alátelítetésének megtekintése. 2. Bemutatása a vadragások ellen való védekezésekről. 3. Gróf *Andrássy Géza* hitb. uradalmi erdőgazdasági viszonyainak rövid ismertetése. Előadja: *Gintner Bálint* urad. főerdész. Ebéd a szulyovai uradalmi vadászakastélyban. Este visszatérés Roznyóra. A további kirándulásokon részt nem vevők d. u. 5 óra 38 perckor indulhatnak Veszvén 31. sz. órházról Bánréve felé. — Május hó 26-án indulás Roznyóról reggel 6 órakor vasutal Pelsőczre, onnan kocsikon az aggteleki cseppkőbarlanghoz. Ebéd a barlang bejáratánál étlap szerint. Visszatérés délután 3 órakor Pelsőczre, ott a „Gömöri Faipar Részvénytársaság” fatelepeinek s fafeldolgozó műhelyeinek megtekintése. Pelsőczről kocsikon az „Első Magyar Papiripar Részvénytársaság” özőrényi cellulóze gyárába. Elutazás Özőrényi állomásról Bánréve felé este 7 óra 11 perckor. Az elszállásolás és a kirándulások rendezésének akadálytalan lebonyolítása céljából a jelentkezés a résztvevők számának és a részvételi megskatításának, esetleg egyéb kívánalmak megjelölésével legkésőbb május hó 15-ig *Pauchly Rezső* püspöki erdőmester Roznyó címére megküldendő.

Az amerikai kivándorlottak családjaihoz. A Pittsburgban székelő magyar consulátus megkeresést intézett a vármegyei alispánjaihoz, hogy a pittsburgi bányákban történt robbanások folytán elveszett magyar munkások hátramaradt családjai segélyezésére egy alap létesítetett. Ezen alap ma már körülbelül 100000 dollárt tesz ki és ezen összeget akarja az alapot kezelő bizottság az elpusztultak családjai között szétosztani. Kéri tehát az alispánokat, hogy hatóságaik területén nyomozati uton és hitelesen állapítsák meg, kik lennének a segélyezésre illetékesek.

Évkönyv. A gömörmegeyi magyar közművelődési egyesület 1907. évi évkönyve a *Váry János* egyleti titkár jeles szerkesztésében most került ki a sajtó alól. A tartalmas évkönyvről bővebben fogunk megemlékezni.

Katonai utóállítások. A honvédelmi miniszter rendelete szerint május hó 7. és 19; június hó 3. és 22; július hó 22; augusztus hó 3; szeptember hó 19; október hó 5; november hó 5; december hó 5. és 1909. január hó 5. és február hó 5-én ismét állandó katonai utóállítások fognak tartatni városunkban.

Daltársulat. A Három Rózsa éttermében tegnap este *Bernstein* László jaroslai kántor, kit Szlavianszky híres orosz énekes utójaként emlegetnek, kis társulatával előadást tartott. Ma este ismét tart előadást a társulat, mely régi héber dalokat és magyar dalokat is ad elő. A nekünk bemutatott hírlapi referádák elismeréssel és dícsérettel szólnak a daltársulatról.

A Három Rózsa épület átalakítása javában folyik s a csinított épület képe tetszetős lesz. A *Tóth Béla* terve szerint és felügyelete mellett folynak az építési munkálatok. A Rózsa utcai részlet már megszábadult az állványoktól, most az Erzsébet-téri részen állítják a hatalmas állványt, hogy már néhány nap alatt hozzáfoghassanak a szép homlokzat készítéséhez. Az ujhódott épület kényelmesen, modernül lesz felszerelve s központi gőzfűtés lesz úgy, hogy a folyosó is meleg lesz télen, s fűrdőszobák is rendelkezésre fognak állni a vendégeknek. Egyszóval végre elérjük, hogy lesz egy csinos, tiszta, modern, jól kezelt, elsőrangú szállódnak.

Czigány telepítés. Hogy mily sikeresen lehetne a cigány kérdést a szigorú hatósági telepítéssel megoldani, szolgáljon például, hogy az oszgyáni származású *Sárközy* banda már letelepedett és vigan fuvaroz, e mellett pedig lovakkal kereskedik. A család többi tagjai pedig otthon kézi munkába fogtak.

A Széchenyi-kert vendéglőjének megnyitása vig zeneszó mellett múlt vasárnap kedvező időben ment végbe s a közönség is felhasználva a szép időt, meglehetősen nagy számmal vett részt a megnyitón. — Itt említjük meg mi is, hogy *Oláh Gyula* jól szervezett zenekara már május elseje óta játszik az esteli ténzeneken. A zenekar ez évben nem megy Tátrafüredre, — hanem *Lakatos Lajos* zenekara van szerződötve Poprádra.

Uj menetrend A szokásos nyári menetrend f. hó 1-én lépett életbe, a mi vonalainkon azonban változás nem történt, csupán annyi, hogy a nyári fűrdővonalatok Várgedébe ez idén is közlekedni fognak.

Villamos-áram szünetelése! A Konszervgyár villamos telepén most nagy átalakítások folynak s e miatt a nappali villamos-áram mintegy három hétig szünetelni fog.

Gyilkos testvér. Múlt hó végén Alsószuhán tragikus végű testvérharc volt. Majoros Mihály és Majoros József ugyanis egy közös kertet birtak s előbbi mikor hazatért, látta, hogy a testvére: József felesége a kis libákat a közös kertbe beengedte. Ezért Majoros Mihály megszidta az asszonyt, és miután ez goromba szavakkal káromolta őt és apját, rajta végig vágott. Ekkor jött haza Majoros József és testvérét: Mihályt megtámadta, hogy miért bántotta az asszonyt. Szó szót követett s Majoros József egy kapával úgy fejbe ütötte Mihályt, hogy ez folyó hó 3-án meghalt. Mikor megtudta Majoros József, hogy testvére meghalt, egy fára felakasztotta magát, azonban levették, s életre hozták, aztán letartóztatták. A hullát f. hó 4-én felboncolták.

Közgyűlés. Miután a Ózdi Takarékpénztár r. t. 1908. év február 16-án tartott III. évi rendes közgyűlését a törvényszék formahiba miatt megsemmisítette, a Takarékpénztár igazgatósága, ugyancsak a mai számunkban közzétett hirdetésük szerint, ujabbi III. évi rendes közgyűlését 1908. év május hó 31-én d. u. 2 órakor saját helyiségében tartja meg.

Exhumálás. Nyustyan a kis egyházas csecsemő: *Vojtosovics Margit* hetekkel ezelőtt elhunyt s az volt a gyanu, hogy a kis gyermek nem természetes halállal halt meg, hanem egy véletlen ütés következtében. A kir. ügyészség a nyomozatot megindította, s a kis csecsemő hulláját folyó hó 5-én a vizsgálóbíró, kir. ügyész és az orvosok jelenlétében a nyustyai temetőben exhumálták s az orvosok a hullát felboncolták.

Vásáráthelyezés. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, miszerint Felsőbalog községben a f. év június hó 8-9-re eső országos vásár ez évben kivételesen f. év június hó 9-10-én tartassék meg.

Miskolcsi gyapjувásár. A miskolcsi gyapjувásárt folyó évi június hó 17-én tartják meg a Miskolczi Hitelintézet áru- és terményraktáraiban.

Tej-mizériák. Panaszt emeltek nálunk, hogy ismét rossz a tej a piacon. Vízrel és liszttel van vegyítve. Ajánljuk az illetékes hatósági személyek figyelmébe.

Nyilvános köszönet és nyugtázás. A sajó-gömöri Mátyás király szoborra adakoztak: Sajó-gömörön Szabó András bíró 10 kor., Felvégi Pál András 2 kor., özv. Pál Jánosné 2 kor., Márton János rendőrkapitány 2 kor., Kövér András 1 kor., polgári iskolai tanulóknak ujjabb gyűjtése 7 kor. 8 fillér, turesoki ág. ev. népiskola gyűjtése 2 kor. 80 fillér. Ezek összege 26 kor. 88 fill. Legutóbbi főösszeg volt 2650 kor. 31 fillér. Most főösszeg 2377-19 korona. A fenti adakozóknak szíves és hazafias adományaikért e helyen is meleg és hálás köszönetet mondok a szoborbizottság nevében. *Id. Bogár Lajos*, szoborbizottsági pénztáros Sajó-gömör.

Szerkesztői üzenet.

D. J. Lapunk zártakor vettük levelét. Hogy a vármegyének főispánját kritizáló ezikket a „Polgár” f. hó 7-iki számában ki írta, azt nem tudjuk. Szerkesztőségünk tagja nem írta, ezt bírtan állíthatjuk.

Fűrdő megnyitás!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy a

várgedei gyógyfűrdőben

folyó évi május hó 10-én (vasárnap)

megnyitó ünnepélyt

rendezünk, melyre a n. é. közönséget tisztelettel meghívjuk. A megnyitástól kezdve a fűrdő állandóan naponta

reggel 6 órától este 8 óráig

áll a közönség rendelkezésére. — A gőzfűrdőben ujjabb árszabályt létesítettünk, a mennyiben a délelőtti gőzfűrdő 1 korona 20 fillér, a délutáni pedig 60 fillér lesz.

A közönség szórakoztatására jól szervezett zenekart szerződtettünk, mely naponta háromszor: reggel, délben és este fog játszani. Ugyancsak a közönség szórakoztatására fog szolgálni az ujjonnan épített tekepálya is. — Midőn még a jó ételek és italokról s pontos kiszolgálásról biztosítjuk a n. é. közönséget, szíves pártfogást kér a fűrdő kezeléség.

PICK JAKAB

butoráruháza. — Rimaszombat, Erzsébet-tér (Heksch Bertalan fűszerkereskedése mellett).

Tisztelettel értesitem egy a helybeli, mint a vidéki tisztelt butorvásárló közönséget, hogy a mai kor igényeinek megfelelő

butorüzletet

nyitottam. — Törekvésem oda irányul, hogy a butoripar terén szerzett tapasztalataimmal a legkényesebb igényeket is kielégíthessem. — Elvállalok szálloda, kávéház, klub, fűrdő, háló-, ebédlő-, szalon-, uri-szoba különlegességek, valamint teljes menyasszonyi butoráru berendezéseket a lehető legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig. — Nagy választék vas- és hajlított butorokban, nemkülömben képek, tükrök és pipere butorokban. — Meghívásra készséggel megjelenek és költségvetéssel szívesen szolgálók. Kárpitós műhelyemben elvállalok minden e szakba vágó munkálatokat. 3-10

Kiváló tisztelettel PICK JAKAB.

Hirdetmény.

199. sz. — Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezennel közhírrá teszi, hogy a budapesti kir. törvényszék 1908. évi 6959. sz. végzése következtében dr. Szántó Lajos ügyvéd által képviselt Mezőgazdasági áruhitelbank javára **Schubert Danó** ellen 215 kor. 87 fill. s jár. erejéig 1908. évi február hó 21-én fogatosított biztosítási végrehajtás utján lefoglalt és 800 koronára becsült következő ingóságok u. m.: tűzifa nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. járásbírószág 1908. évi V. 144. sz. végzése folytán 215 kor. 87 fillér tőkekövetelés, ennek 1906. évi szeptember 26-ik napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 78 korona 18 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig a Zabó pusztai határban a helyszínen leendő eszközcsére **1908. évi május hó 13-ik napjának** d. e. 9 órája határidőül kitzüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülíroglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Rimaszombat, 1908. évi április hó 29-én.

Gasko, kir. bir. végrehajtó.

Kitűnő fajborok

Mintegy 160 hect. fehérs és 60 hect. schiller kitűnő asztali bor — a legjobb minőségű fajszőlőkből szűretelve — 50—52 és 56 koronájával számítva hectoliterjé — a vasuti állomásra szállítva — eladó.

Venni szándékozók forduljanak megkereséseikkel **Mlinerits Iván** szőlőtulajdonos és bortermelőhöz Szabadka, Bácsbodrogvármegye.

TÜZIFA.

A báró Luzénszky Henrik örökösei oszgyáni erdősegeiben a széplaki és harasztai erdőrészekben található és ölberakott tűzfának árai:

1 méter cserfa I. oszt. 6 50 kor.
1 méter cserfa II. oszt. 5 50 kor.
1 méter gyertyán és tölgy . I. oszt. 6 — kor.
1 méter gyertyán és tölgy . II. oszt. 5 — kor.
1 méter nyír, éger (dorong) I. oszt. 5 — kor.
1 méter galyfa 3 50 kor.

A fa 1 25 méter magas és 1 méter szélesre van rakva. Az árak helyben (erdő) értődnek — Befizetések és utalványok kiváltása az uradalmi intézőségeknél **Oszgyánban, Braun Zsigmond** ur vaskereskedésében és **Weinfeld Adolf** ur dohányárudájában Rimaszombatban eszközölhető.

Uradalmi intézőség.

Üzlet áthelyezés!

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel és igen tisztelt vendégeimmel, hogy

borbély- és fodrász üzletemet

május hó 1-től a „Három Rózsa” épületéből a **Deák Ferencz-utca 13. szám** alá (Szabó István hentes ur házába) helyeztem át.

1-*

Józsa Ignác, borbély és fodrász.

ELADÓ CSÉPLŐKÉSZLET!

Más vállalat miatt eladóvá teszem a csak két évig használt, kifogástalan jó állapotban levő — majdnem új — **MAYER-féle cséplőkészletemet,** 7 lóerejű motoros, amely villamos gyújtásra (dupla mágnes) van berendezve, a cséplő vasramás, sinés dobbal, kettős tisztítóval (szortirozó), fűszög választó és árpa toklászolóval van ellátva, hozzátartozik mázsáló, emelő (hévér) stb. — **Az ára mérsékelt.**

A motor üzemen látható bármely napon alólírott **Rimaszécsen,** hol az ár is megtudható.

Közvetítők eladás esetén díjaztatnak.

Rimaszécsen, 1908. május hó.

Szádeczky Zoltán

1-2. malomvétel.

Vendéglő-üzlet átvétel.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Rimaszombatban **Rákóczi-utca (Jánosi-utca) 8 sz.** alatti

Csordás-féle vendéglő-üzlet

vezetését átvetem, mely alkalomból megemlíteni bátorkodom, hogy a milyen tisztelt közönség részére azt barátságos, kényelmes otthonná alakítottam át.

Főgondomat fogja képezni, hogy a nagyérdemű közönség nagybecsű bizalmát és pártfogását kifogástalan **ételek,** (magyar konyha), **tiszta jó italok, mérsékelt árak** legpontosabb kiszolgáltságom által teljes mértékben kiérdemelhessem.

Rimaszombat, 1908. április 25-én.

Kiváló tisztelettel:

ANTAL ISTVÁN.

3-3

Hirdetmény.

1848 sz. — A rimaszombati kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy **Kelle Pál Márton** végrehajtónak **Kelle Mártonné** szül. **Kelle Szabina, Csirbusz János** és **Kelle Zuzsanna** férj. **Praslicska Györgyné** végrehajtást szenvedő elleni vagyonközösség megszüntetése céljából való árverési ügyében a végrehajtási árverést az 1881. évi 60 t-cz. 144. és következő §§-ai értelmében a rimaszombati kir. törvényszék területén levő Eszterény községben fekvő és az eszterényi 19 sz. tjkben foglalt A I. 1-4 sor 9, 19, 23, 35/a. hrszámú telkek és kert az azon épült 4 és 5 összezárti számú házból álló **Kelle Pál Márton, Kelle Mártonné szül. Kelle Szabina, Csirbusz János** és **Kelle Zuzsanna** férj. **Praslicska Györgyné** nevében álló ingatlanra 1052 kor. ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte s annak megtartására határnapul **1908 évi június hó 26-ik napjának d. e. 10 óráját** Eszterény községében a községi bíró házához tűzte ki, mely alkalommal a fent körülírt A I. 1-4 sorsz. alatti ingatlanok a becsáron alul is elfognak adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, azaz 1052 korona 20 fillért készpénzben, vagy az 1882. LX. t-czikk 42. §-ában jelzett és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy ministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t-cz. 170. §-a értelmében bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt az árverés megkezdése előtt átszolgáltatni.

Rimaszombati kir. törvényszék, mint tkvi hatóság

1908. évi április hó 16-án.

Pongrácz, kir. tszéki bíró.

Ajánlkozás.

Alólírott tisztelettel hozom Rimaszombat város és vidéke n. é. közönségének tudomására, miszerint a

kőműves ipar

önálló gyakorlására még a múlt évben jogot szereztem, melynek alapján ajánlkozom házak javítására, átalakítására festésére, továbbá betonrozást és egyéb a kőműves ipar keretébe tartozó minden munkának pontos, kifogástalan és gyors elkészítésére a legmérsékeltbb árak mellett.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyok teljes tisztelettel

Rimaszombat, 1908. február hó.

Czakó István,

10-* kőműves iparos.

Lakás: Losonczy utca 61. szám alatt.

Eladó ház.

A Kossuth-utca 41. számú ház szép udvarral és rendezett kerttel eladó — Venni szándékozók értekezhetnek **Andrási László** fényképészszel.

Hirdetmény.

245 sz. — Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti VI. ker. kir. járásbíróság 1907 évi Sp. XI. 178 és 1906. Sp. VI. 2190 számú végzése következtében dr. Halom Dezső ügyvéd által képviselt **Alper Simon** és társa javára **Schubert Danó** ellen 566 kor. s jár. erejéig 1907. évi szept. 7-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1200 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 4 db. ökör nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. járásbíróság 1908 évi V. 208. számú végzése folytán 296 kor. hátr. tőkekövetelés, ennek 1906. évi január hó 8-ik napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 19 kor. 75 fillérben bíróság mar megállapított költségek erejéig a **Zsbó pusztán leendő eszközlésére 1908. évi május hó 12-ik napjának** d. e. 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t-cz. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legelőbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

A mennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t-cz. 120 §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Rimaszombat, 1908. évi április 29-én.

Gasko, kir. bir. végrehajtó

Gánócz gyógyfürdő

Szepesmegyében, a Kassa-oderbergi vasút fővonalán. — Poprádfelka állomástól 30 percz.

1-5

Posta, vasut, telefon és csendőrors helyben.

Fürdőidény május 15-től szeptember hó 15-ig.

Rendkívüli szénsavtartalmu, 24 fokú természetes hévízzel, mely most újból lett vegyelemzeve és a fürdőtelep újonnan vízvezetékekkel ellátva. Férfi- és női tükörfürdők, masszázsal és hideggyógy-mód alkalmazása. — Ajánlatos reuma, köszvény, ischiás, ideges szívbajok, gyomorharat, emésztési bántalmaknál, verszegénység, női bajoknál, sőt izomhüveléseknél, görvélyes bántalmaknál és angolkórnál felülmulthatatlan s egyedül. — Szobárák naponta **1.20 koronától** feljebb. Házilag kezelt kitűnő, jó, izletes és olcsó ellátás.

A la carte és table d'hôte.

Fű és utóidényben tetemes árendemény. Állandó fürdőors. Prospektus kivanatra ingyen és bérmentve küld a **fürdőgondnokság Gánócz,** vagy a **Menetjegyiroda Budapest, Vigadó-tér 1. szám.**

Bérbeadási hirdetmény.

1631. sz. — Rimaszombat r. t. város a tulajdonát tevő **Méhes-** (ezelőtt Pendeles) pusztai birtokát mely áll 1200 négyszögölös; 2 hold 101 négyszögöl belsőség, 383 hold 58 négyszögöl szántó, 149 hold 38 négyszögöl rét s átlag 239 katasztrális hold erdőlegelőből; — valamint az ugynevezett „**Gernyői**” földeket 193961 négyszögöl terjedelemben az 1908. október 1-től számított 6 évi időtartamra 1914 szeptember hó 30-ig bérbeadja. Kikiáltási bérösszeg a „Méhes”-pusztánál 10600 korona, a „Gernyői” földeknél 1500 korona.

Felhívotnak mindazok, kik ezen bérlemények valamelyikét elnyerni akarják, hogy zárt írásbeli ajánlatukat, melyhez a bérbeadási feltételeknek ajánlattevő által aláírt egy példány, — továbbá a kikiáltási bérösszeg 10%-ának megfelelő készpénz, — vagy árfolyama 3/4 részéig számított óvadékképes értékpapíroknak a városi pénztárba történt elhelyezéséről szóló hivatalos nyugta is mellékelendő, a folyó év **május hó 30-ik napjának** d. u. 4 órájáig a polgármesterhez nyújtsák be, a kitől a részletes bérbeadási feltételek is megszereshetők. Elkészített ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Rimaszombat, 1908 május hó 1-én.

2-4 **Dr. Kovács,** polgármester.

Uj férfi-szabóüzlet.

Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a főváros és az ország nagyobb városai legelső üzleteiben több éven át szerzett tapasztalataimmal, valamint a legképzettebb szabásztól nyert képzésemmel, helyben: a **Losonczy utca 44. szám alatt** egy

angol férfi-szabóműhelyt

nyitottam, hol a személyes vezetésem és felügyeiletem mellett készítek mindenféle divatos **férfi ruhát,** valamint **sport-öltözékeket** a legjobb anyagból, kifogástalan kivitelben, mérsékelt árak mellett.

Szakképzettségem biztosítékot nyújt arra, hogy a n. é. közönség becses igényét teljesen kielégíthetem, mely törekvésemhez kérem szives bizalmukat és nagybecsű támogatásukat.

Kiváló tisztelettel

Králik János, angol férjiszabó.

515 m a tenger színe fölött

STUBNYAFÜRDŐ

Léggöygy-fürdő

Hat természetes kónes hévforrás (38-48°C)

Köszvény	Thermál-tükörfürdők
Rheuma	kádfürdők
Ischiás	Massage
Bőr- betegségek	Hidegvizkurák
Női bajok	Ivókúra

44 hold park, közelben nagy fenyőerdők

Posta- és sürgőnyhivatal, vasuti állomás.

Gyógyszertár. 4 fűrlőorvos.

Képes prospektust ingyen és bérmentve küld 3-11. az Igazgatóság.

Meghívás.

Az Ózdi Takarékpénztár Részvénytársaság

1908. év május hó 31-én délután 2 órakor saját helyiségében tartja

III. évi rendes közgyűlést,

melyre a t. részvényesek meghivatnak.

Ózd, 1908. május hó 6-án.

Az igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése. — 2. A múlt évi mérleg és zárszámadások előterjesztése és megállapítása. — 3. Az 1907. évi nyereség felosztása iránti határozat. — 4. Felmentvények megadása. — 5. Igazgatósági tagok választása. — 6. Felügyelő-bizottság választása. — 7. Alaptőke felemelése és az alapszabályok 4 §-ának megfelelő módosítása. — 8. Esetleges indítványok.

Vagyon.	Mérleg-számla 1907. december 31-én.	Teher.	
	korona f.	korona f.	
Pénzkészlet	3777 59	Részvénytőke	100000 —
Váltó-tárza	558672 05	Betéti tőke	534780 91
Kötvény-tárza	444683 30	Tartaléktőke *)	1280 46
Zálog-tárza	2657 —	Folyó számla	101389 25
Felszerelés	2089 02	Visszszámítás	257605 14
Átmeneti tételek	2526 53	Átmeneti tételek	5732 78
Óvási költség	247 25	Betéti kamatadó	1234 63
		Nyereség	12679 57
	Összesen: 1014652 74		Összesen: 1014652 74

Kiadás.	Veszteség- és nyereség-számla.	Bevétel.	
	korona f.	korona f.	
Költségek:		Jövedelem:	
Üzlet költség	4240 80	Váltó kamat	39577 55
Fizetések	5520 14	Kötvény kamat	28136 27
Lakbér	1150 —	Zálog kamat	154 12
Visszszámítási kamat	17245 83	Jutalék	4340 22
Folyó számlák kamata	2015 65		
Betéti kamatok	23603 35		
Betéti kamatadó	2360 33		
Adó	1821 21		
Szervezési költség	1339 17		
Szerelvényeknél 10% értékesítés	232 11		
Nyereség	12679 57		
	Összesen: 72208 16		Összesen: 72208 16

Ózd, 1907. december 31-én.

Koncz Kálmán s. k., pénztárnok.

Az igazgatóság: **Rajzinger Imre** s. k. elnök. **Zóry György** s. k., **Török István** s. k., **Grósz Dávid** s. k., **Grósz Lipót** s. k., **Grósz Miksa** s. k., **Ruttikay Jenő** s. k., **dr. Lakner László** s. k., **Eölvédi B. József** s. k. igazgatósági tagok.

Jelen zárszámadást átvizsgálván, helyesnek találtak.

Felügyelő bizottság: **Dr. Uthy István** s. k. f. b. elnök, **Glózer Rezső** s. k., **Weiner József** s. k. felügyelő-biz. tagok.